

Skatteutskottets yttrande 2023/24:SkU8y

Verksamheten i Europeiska unionen under 2023

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har gett skatteutskottet och övriga utskott tillfälle att senast den 18 april yttra sig över skrivelse 2023/24:115 Verksamheten i Europeiska unionen under 2023 och eventuella följdmotioner. Skatteutskottet har beslutat att yttra sig över skrivelsen i de delar som berör utskottets beredningsområde och över kommittémotion 2023/24:2836 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 36.

Utskottet anser att utrikesutskottet bör föreslå att riksdagen ska avslå motionsyrkandet och lägga skrivelsen till handlingarna.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, V, MP).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen 2023/24:115 redogör regeringen för verksamheten i Europeiska unionen (EU) under 2023 i enlighet med 9 kap. 21 § riksdagsordningen. Skrivelsen är en övergripande beskrivning av EU:s utveckling och förbindelser med omvärlden, det ekonomiska och sociala samarbetet, samarbetet om rättsliga och inrikes frågor samt unionens institutioner.

När det gäller det område som ingår i skatteutskottets beredningsområde redogörs för arbetet inom följande områden: Mervärdesskatt i den digitala tidsåldern, direktiv om ett gemensamt ramverk för företagsbeskattning, direktiv om internprissättning, hemviststatens skatteregler för mikroföretag samt små och medelstora företag samt en reformering av tullunionen. Regeringen redogör också för förslaget om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande källskatt, vilket syftar till att göra källskatteförfaranden inom EU effektivare och samtidigt stärka förfarandena så att de skyddas mot risken för skattebedrägerier och missbruk. Regeringen tar också upp förslaget om ändrat direktiv för administrativt samarbete (DAC8). Syftet med det förslaget är att ge skattemyndigheterna större möjligheter att kontrollera att kryptotillgångar och e-pengar redovisas och beskattas korrekt. Regeringen redogör i skrivelsen kort för arbetet med de olika förslagen och för när information lämnats respektive överläggning och samråd hållits med riksdagens skatteutskott respektive med EU-nämnden.

EU-kriminalisering av skatteflykt

Motionen

I kommittémotion 2023/24:2836 yrkande 36 av Håkan Svenneling m.fl. (V) föreslås ett tillkännagivande om att Sverige bör arbeta inom EU för en kriminalisering av skatteflykt och medhjälp till skatteflykt. Motionärerna vill sätta stopp för skatteflykt och skatteparadis, både i och utanför EU och anför följande: Att komma åt skattesmitare måste prioriteras. Varje år försvinner hisnande summor pengar för att förmögna personer och företag vägrar betala skatt. Det drar undan stora resurser från samhället som skulle kunnat användas till vår gemensamma välfärd. Det är också allvarligt eftersom det minskar tilliten, sammanhållningen och förtroendet för vårt samhälle. Vänsterpartiet arbetar för att stärka regleringarna för skatteparadisen och agerar för att få mer öppenhet och samarbete mellan länder när det gäller skatteinformation. Brottsligheten har blivit alltmer internationell. Narkotika, bedrägerier och välfärdsbrottslighet flyter över gränserna. Arbetet mot detta måste stärkas. Sverige bör arbeta i EU för att kriminalisera skatteflykt och medhjälp till

skatteflykt så att dessa handlingar får kännbara påföljder. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Bakgrund

Åtgärder för att motverka skatteflykt och skatteundandragande

EU får enligt EUF-fördragets artikel 113 harmonisera medlemsstaternas lagstiftning om omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter om det är nödvändigt för att säkerställa att den inre marknaden upprättas och fungerar och för att undvika snedvridning av konkurrensen. Enligt fördragets artikel 115 får EU harmonisera lagstiftningen för direkta skatter och skatteförfaranden i den mån den direkt inverkar på den inre marknads upprättande och funktion.

Inom såväl EU som Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) pågår sedan många år arbete för att på olika sätt motverka skatteflykt och skatteundandragande. OECD har bl.a. presenterat ett stort åtgärds paket inom ramen för BEPS-projektet (Base Erosion and Profit Shifting) för att komma till rätta med frågor om skattebaseroering och vinstförflyttning. EU har bl.a. antagit omfattande bestämmelser om administrativt samarbete i fråga om beskattning (direktiv 2011/16/EU) och vidare antagit direktiv (EU) 2016/1164 av den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknads funktion (direktivet mot skatteundandraganden). Bestämmelser har också antagits när det gäller mervärdesskatt och punktskatter (förordning (EU) nr 904/2010 och förordning (EU) nr 389/2012).

För att främja god förvaltning i skattefrågor och bekämpa skatteundandragande och skatteflykt utanför EU har unionen upprättat en förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet. Länderna i förteckningen görs till föremål för s.k. defensiva åtgärder av medlemsstaterna. På skatteområdet förutsätts medlemsstaterna vidta både administrativa och lagstiftningsmässiga defensiva åtgärder. De nu gällande slutsatserna om förteckningen antogs i februari 2024 (EUT C/2024/1804).

Finansministerns interpellationssvar

I januari 2023 besvarade finansministern en interpellation om arbetet mot skattefusk och skatteflykt. Finansministern framhöll att det är en fortsatt politisk prioritering att motverka skattefusk eftersom det skadar en fri och rättvis konkurrens och drar undan resurser från den gemensamma välfärden. Såväl nationellt som internationellt skattefusk och skatteflykt ska bekämpas med kraft, fortsatte finansministern, och angav att regeringen därför stöder de åtgärder som tidigare vidtagits på området och kommer att fortsätta att arbeta aktivt med dessa frågor i t.ex. OECD och EU (ip. 2022/23:97, prot. 2022/23:53).

Utskottets ställningstagande

Utskottet yttrar sig över de delar i skrivelsen som faller inom skatteutskottets beredningsområde, vilket är avsnitten om skatt respektive tull, samt kommittémotion 2023/24:2836 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 36.

Utskottet vill framhålla vikten av att regeringen fortsätter att regelbundet hålla utskottet informerat om utvecklingen av skatte- och tullfrågorna på EU-området samt att överläggningar hålls i god tid inför förhandlingarna i EU. Utskottet har inga synpunkter på den redogörelse som lämnas i skrivelsen om arbetet på skatte- och tullområdet.

När det gäller frågan om skatteflykt anser även utskottet att det är viktigt att skatteflykt och skatteundandragande motverkas, för att kunna bevara och utveckla välfärden i samhället. Utskottet noterar att finansministern i ett interpellationssvar angett att såväl nationellt som internationellt skattefusk och skatteflykt ska bekämpas med kraft och att regeringen därför stöder de åtgärder som tidigare vidtagits på området samt att regeringen kommer fortsätta att arbeta aktivt med dessa frågor i t.ex. OECD och EU.

Utskottet ser därför inget skäl att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att Sverige bör arbeta i EU för att kriminalisera skatteflykt och medhjälp till skatteflykt.

Utskottet anser därmed att utrikesutskottet bör föreslå att riksdagen ska avslå kommittémotion 2023/24:2836 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 36 och lägga skrivelsen till handlingarna.

Stockholm den 18 april 2024

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Per Söderlund (SD), Hanna Westerén (S), Eric Westroth (SD), Patrik Björck (S), Fredrik Ahlstedt (M), Ida Ekeröth Clausson (S), David Lång (SD), Marie Nicholson (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Bo Broman (SD), Annika Hirvonen (MP), Patrik Karlson (L), Sofie Eriksson (S) och Crister Carlsson (M).

Avvikande meningar

1. Verksamheten i Europeiska unionen under 2023 (S)

Niklas Karlsson (S), Hanna Westerén (S), Patrik Björck (S), Ida Ekeröth Clausson (S) och Sofie Eriksson (S) anför:

Att motverka skattefusk och skatteflykt måste vara en prioriterad fråga. Skälen till det är flera. Det är viktigt för skattemoralen att motverka skattefelet, d.v.s. skillnaden mellan den skatt som skulle ha blivit fastställd om alla redovisade sina verksamheter och transaktioner korrekt och den skatt som fastställs efter Skatteverkets kontroller. För det andra är frågan om att motverka skattefusk och skatteflykt en konkurrensfråga. Om alla företag inte betalar skatt på samma villkor snedvrids konkurrensen. För det tredje är det en fråga om resurser. Stora summor försvinner från Sverige och Europa genom skatteflykt och skattefusk. EU-kommissionen uppskattar att det försvinner tusen miljarder euro från Europa på grund av skatteflykt och skattefusk. Exakt hur stort skattebortfallet är i Sverige är inte fastställt, men uppskattningar tyder på att det rör sig om många miljarder kronor per år som försvinner från statskassan. Det är medel som skulle kunna användas till välfärden, polisen eller försvaret. Slutligen är frågan om att motverka skattefusk och skatteflykt en fråga om demokrati, om att alla medborgare är lika inför lagen och ska följa gällande regelverk.

Den tidigare socialdemokratiskt ledda regeringen tog flera initiativ för att motverka skattefusk, bland annat presenterades 2016 ett tiopunktsprogram mot skatteflykt och 2022 tillsattes utredningen En effektiv beskattning när fysiska personer med orealiserade kapitalvinster som upparbetats i Sverige flyttar ut, dir. 2022:45. Den nuvarande regeringen beslutade att lägga ned utredningen. Vi anser att regeringen bör ta ytterligare initiativ för att motverka skatteflykt och skattefusk, bl.a. att delar av arbetet mot skatteflykt och skattefusk med fördel kan och bör bedrivas inom ramen för EU-arbetet.

2. Verksamheten i Europeiska unionen under 2023 (V, MP)

Ilona Szatmári Waldau (V) och Annika Hirvonen (MP) anför:

Skatteflykt och skatteparadis måste stoppas, både i och utanför EU. Att komma åt skattesmitare måste prioriteras. Varje år försvinner hisnande summor pengar för att förmögna personer och företag vägrar betala skatt. Det drar undan stora resurser från samhället som skulle kunnat användas till vår gemensamma välfärd. Det är också allvarligt eftersom det minskar tilliten, sammanhållningen och förtroendet för vårt samhälle. Våra partier arbetar för att stärka regleringarna för skatteparadisen och agerar för att få mer öppenhet och samarbete mellan länder när det gäller skatteinformation. Brottsligheten

har blivit alltmer internationell. Narkotika, bedrägerier och välfärdsbrottslighet flyter över gränserna. Arbetet mot detta måste stärkas.

Sverige bör arbeta i EU för att kriminalisera skatteflykt och medhjälp till skatteflykt så att dessa handlingar får kännbara påföljder. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen tillkänna. Mot bakgrund av detta bör utrikesutskottet tillstyrka kommittémotion 2023/24:2836 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 36.